

รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนางานโรงเรียนอนุบาลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุบาลบ้านต้นกล้า จังหวัดชลบุรี*

PARTICIPATORY ACTION RESEARCH ON MODEL OF SUFFICIENCY ECONOMY ADMINISTRATION OF BANTONKLA KINDERGARTEN SCHOOL, CHON BURI PROVINCE

อุษามาศ ธเนศานนท์**

ผศ.ดร. ลีทิพย์ นิยมศรีสมศักดิ์***

ผศ.ดร. เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนางานโรงเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุบาลบ้านต้นกล้า จังหวัดชลบุรี โดยใช้แนวคิดของเคมิลส์และแม็คแทกการ์ท ผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่ ตัวแทนผู้บริหาร จำนวน 2 คน ตัวแทนครู จำนวน 7 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 5 คน ตัวแทนผู้ปกครอง 9 คน ของโรงเรียนอนุบาลบ้านต้นกล้า จังหวัดชลบุรี ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนางานโรงเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุบาลบ้านต้นกล้า จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย รูปแบบการพัฒนา

* ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** นิสิตหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*** ที่ปรึกษาหลัก ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**** ที่ปรึกษาร่วม ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

งานโรงเรียน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การกำหนดนโยบายของโรงเรียนให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ปรับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง และบูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย การทบทวนรายรับ-รายจ่าย ของโรงเรียนให้มีความสมดุล จัดทำโครงการรณรงค์เพื่อการประหยัดงบประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อประหยัดงบประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3) ด้านการบริหารงานงบประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และจัดโครงการรณรงค์เพื่อบุคลากรสามารถปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 4) ด้านการบริหารงานทั่วไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน และร่วมกิจกรรมในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเผยแพร่การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษา

คำสำคัญ: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม/ การพัฒนางานโรงเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง/ โรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้วย จังหวัดชลบุรี

ABSTRACT

The purpose of this study was to develop participatory action research on model of sufficient economic administration of Bantokla Kindergarten School, Chon Buri Province. Using participatory action research process as proposed by Kemmis and McTaggart. The key informants of this study consisted of two administrators, seven teachers, five education committee and nine parents who were randomly selected according to purposive sampling from Bantokla Kindergarten School, Chon Buri Province. Data were collected by document analysis, in-depth interview and participatory observation.

The results of the study were as follows:

Participatory action research on model of sufficient economic administration of Bantokla Kindergarten School, Chon Buri Province consisted of four main components: (1) Education Management of sufficient economic feature: specify policy of school clearly and match with sufficient economic administration. Adjust strategy of school to match with sufficient economic administration. Integration philosophy of sufficient economic in develop curriculum and activity. (2) Budget management of sufficient economic feature: repeats the expenses of school to balance. Consider project for save budget following sufficient economic. Public relations project for save budget according to sufficient economic concept.

(3) Human management of sufficient economic feature: development of knowledge and realization in philosophy sufficient economic for school personnel. Apply philosophy sufficient economic in student develop activity and public relations for sufficient economic. Consider project for change behaviour following sufficient economic progress.

(4) General management of sufficient economic feature: Set environment in school following sufficient economic for learning. Supported parents and community to have participation administration and public relations progress.

Effectiveness from participation action research on model of sufficient economic administration of Bantokla Kindergarten School, Chon Buri Province resulted to changes in school administration. It encouraged participative administration style of administrators, Teacher, parents and community in every step as well as administrator support of sufficient economic brought up to administration in Bantokla Kindergarten School and appointed team supervision for improving administration concerning sufficient economic.

KEYWORDS: Participatory Action Research/ Sufficiency Economy in School Administration/ Bantokla Kindergarten School, Chon Buri Province

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” คือ ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานเพื่อชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยไว้ ตั้งแต่ วันที่ 4 ธันวาคม 2540 (ประเวศ วะสี, 2542, หน้า 47) และทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจในประเทศ และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน การศึกษาแนวความคิดทาง “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” จึงนับว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ที่จะสามารถช่วยเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนไทยในการพึ่งพาตนเอง พร้อมกับพลังแห่งการสร้างจิตสำนึกร่วม ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้เป็น “สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง และสามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันท่ามกลางกระแสสังคม จึงควรนำมาใช้เป็นหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม หากประชาชนชาวไทยยังไม่เห็นความสำคัญและร่วมมือร่วมใจกันนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ระบบเศรษฐกิจของไทยก็จะต้องคงตกอยู่ในภาวะวิกฤตตกต่ำต่อไป และหากระบบเศรษฐกิจของไทยอยู่ในขั้นวิกฤตเช่นนี้ ก็จะทำให้กระทบต่ออีกหลาย ๆ ระบบของประเทศหนึ่งนั้น ก็คือ ระบบการศึกษา ซึ่งถ้าคนไทยไม่มีการศึกษาที่ดีพอจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ และไม่สามารถพัฒนาระบบต่าง ๆ ของประเทศให้เท่าเทียมกับประเทศอื่นได้ อันส่งผลให้ประชากรของประเทศไม่สามารถคิดและดำเนินการระบบต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา

สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคน และสังคมไทยไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ พัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรม และเสริมสร้างจิตใจของประชาชนและชุมชนทุกระดับในชาติ เช่น การมีคุณธรรม ความรับผิดชอบ ความรอบคอบ

ประหยัด อดทน และมีความเอื้ออาทร เป็นต้น (อานนท์ ไกรสังข์, 2546) โดยการนำเอาหลักการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ปฏิบัติใช้ในสถานศึกษา และนำมาเป็นปรัชญาพื้นฐานของแผนการศึกษาแห่งชาติ เพราะการที่จะพัฒนาให้คนในสังคมไทยสามารถที่จะดำเนินชีวิตอย่างมั่นคง ยั่งยืนและเป็นผู้ที่มีคุณภาพ เปรียบพร้อมไปด้วย สติปัญญา ความสามารถนั้น จำเป็นที่จะต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัย ดังที่นักวิชาการหลายคนกล่าวเอาไว้ว่า เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี เป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของชีวิต เพราะเป็นช่วงที่เด็กพัฒนาความสามารถที่จะเรียนรู้ได้มากที่สุด การจัดการศึกษาที่ดีจึงควรเริ่มจากในระดับนี้ โดยการสอดแทรกไปในกิจกรรมการเรียนทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนให้เสมือนเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เพื่อเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้แก่เด็กและเพื่อพัฒนาให้เด็กในวันนี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์และมีคุณภาพชีวิตที่ดีในทุกๆ ด้าน การจัดการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด และหลักการการบริหารจัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับแนวคิดและหลักความพอเพียง เป็นสำคัญ

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนางานโรงเรียนอนุบาลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานโรงเรียน สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบงานโรงเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนอนุบาลอื่น ๆ ได้และนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนหรือเพื่อพัฒนาให้เกิดความสอดคล้องกับสังคมเศรษฐกิจในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อสร้างรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนางานโรงเรียนอนุบาลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่นเกล้า จังหวัดชลบุรี

ความสำคัญของงานวิจัย

ผลการวิจัยจากการนำเสนอรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนางานโรงเรียนอนุบาลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการบริหาร งานโรงเรียนในระดับอนุบาลให้กับโรงเรียนอนุบาลอื่น ๆ หรือเพื่อปรับใช้ในการบริหารงานโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนางานโรงเรียนอนุบาลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่นเกล้าจังหวัดชลบุรี ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ตามแนวคิดของเคมมิสและแม็คแทกการ์ท (Kemmis and McTaggart, 1998) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การกระทำ/ดำเนินการ การสังเกต การสะท้อน/ การทบทวนผล โดยน้อมนำแนวคิดทฤษฎีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฯ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2542, หน้า 4-20) เกี่ยวกับการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ซึ่งประกอบ

ด้วย 3 ห่วง ได้แก่ ความมีเหตุผล ความพอประมาณ ความมีภูมิคุ้มกัน 2 เงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขการมีความรู้ ควบคู่กับ เงื่อนไขการมีคุณธรรม มาสอดคล้องและพัฒนางานโรงเรียน 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย การบริหารวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 100-115) มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและมีกรอบความคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 6 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมการวิจัย (Pre-Research Phase) ได้แก่ 1. การเลือกพื้นที่การวิจัย ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ที่ศึกษา คือ โรงเรียนอนุบาลบ้านต้นกล้า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยการเลือกพื้นที่ที่ศึกษาครั้งนี้เป็นการเลือกแบบเจาะจง 2. การเตรียมทีมวิจัย ซึ่งหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล วางแผนการดำเนินงาน นำแผนไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน 3. การเตรียมเครือข่าย ด้วยการเข้าไปสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน 4. การเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ ซึ่งได้แก่ อุปกรณ์การจดบันทึก อุปกรณ์การจัดกิจกรรมกลุ่ม กล้อง เป็นต้น

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situational Analysis Phase) ได้แก่ การร่วมกับผู้ให้ข้อมูลหลักศึกษาและวิเคราะห์องค์การ โดยเริ่มจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่การวิจัย การระดมความคิดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยเทคนิคการประชุมแบบ AIC และเก็บข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูลก่อนนำไปจัดทำแผนต่อไป

ระยะที่ 3 การจัดทำแผน (Planning Phase) เป็นขั้นที่ทีมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลหลักร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้วยการระดมสมองกำหนดแผนและความเป็นไปได้

ระยะที่ 4 การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation Phase) เป็นขั้นที่ ทีมวิจัยภายในร่วมกันนำแผนไปปฏิบัติ โดยมอบหมายผู้ความรับผิดชอบเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามแผน ทีมวิจัยทำหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการสังเกต สัมภาษณ์ บันทึกในทุกขั้นตอน จากนั้นจึงมีการประชุมเพื่อปรับปรุงแผนการดำเนินงานเพื่อสะท้อนกลับเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อวางแผนการดำเนินการรอบที่ 2 ต่อไป

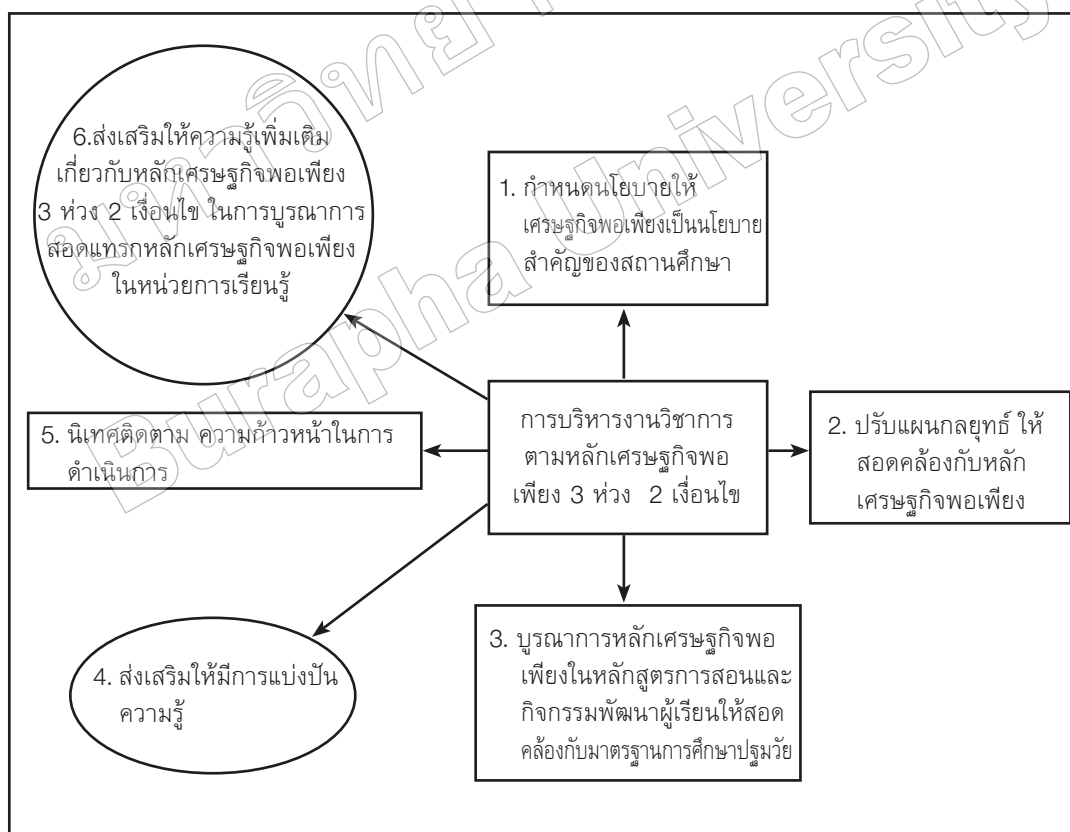
ระยะที่ 5 การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation Phase) เป็นการประเมินผลตามแผนปฏิบัติการ โดยประเมินผลการเปลี่ยนแปลงของประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ โดยทีมวิจัยภายใน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และนำผลการปฏิบัติงานที่ได้จากการติดตามรวบรวมข้อมูลในแต่ละรอบมาสู่กระบวนการวางแผนตามลักษณะเกลียวปฏิสัมพันธ์ (Interacting Spiral) บันทึกและรวบรวมข้อมูลเพื่อไปสู่ขั้นการสรุปผลต่อไป

ระยะที่ 6 การสรุปผล (Conclusion Phase) ทีมวิจัยทำการสรุปผลการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของการวิจัยแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและยืนยันข้อมูล นำเสนอรายงานให้กับผู้ให้ข้อมูลหลักทราบ

ผลการวิจัย

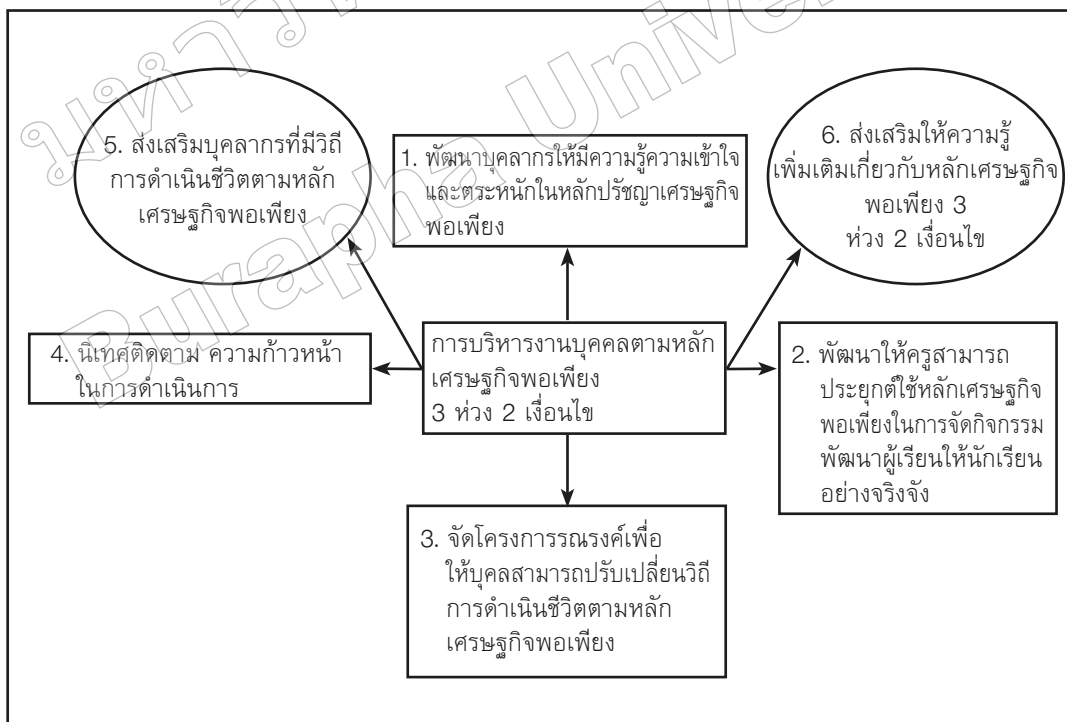
ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย การดำเนินการประชุมร่วมกันระหว่างทีม ทีมวิชาการ และคณะผู้บริหารในการกำหนดนโยบายของโรงเรียนให้มีความชัดเจนและสอดคล้องหลักความพอเพียง ซึ่งมีการปรับปรุงเพิ่มเติมในด้านพันธกิจและวิสัยทัศน์โดยศึกษาจากเอกสารเดิมที่โรงเรียนได้มีการจัดทำไว้แล้ว มาปรับเปลี่ยนให้ครอบคลุมหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากยิ่งขึ้น มีการปรับปรุงเพิ่มเติมแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำกลยุทธ์ที่มีอยู่เดิมมาปรับปรุงและเพิ่มเติมบางส่วน เพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น มีการบูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ในหลักสูตรการเรียนการสอนและด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ซึ่งทีมวิชาการและทีมวิจัยได้ศึกษาแผนการเรียนรู้ที่ทางโรงเรียนจัดทำไว้แล้ว มาเชื่อมโยงและสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ลงไป ได้แก่ การมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน การมีความพอประมาณ การมีความรู้ และการมีคุณธรรม ทั้งนี้ ทีมวิจัยยังมีการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนางานโรงเรียนด้านวิชาการต่อไป สามารถสรุปได้เป็นภาพที่ 1

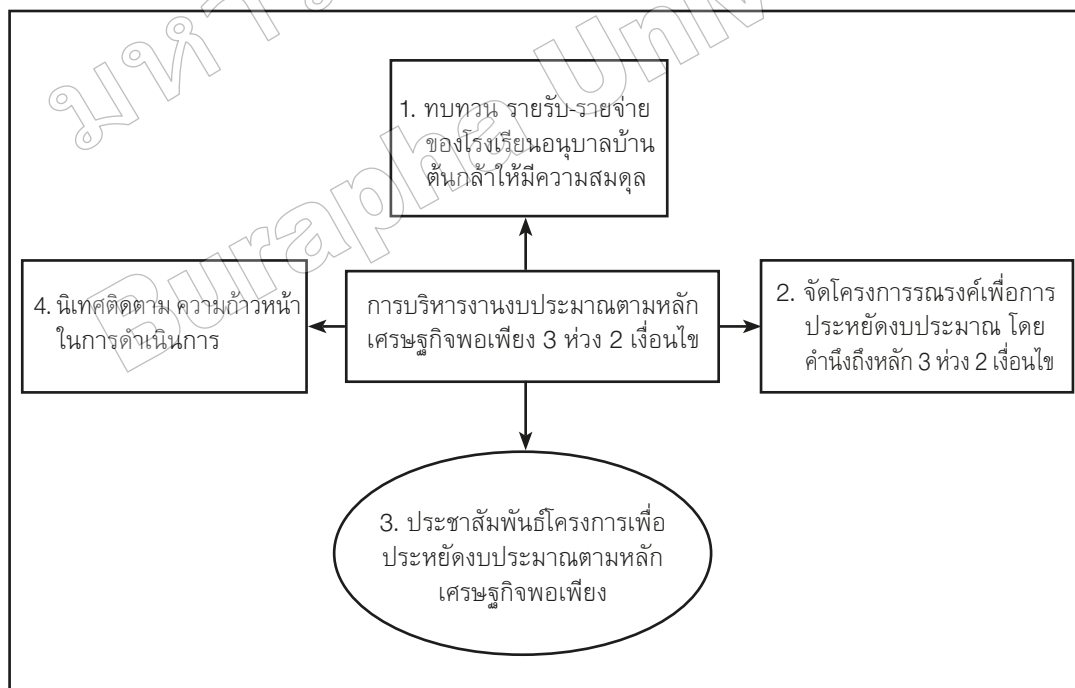
ภาพที่ 1 แผนการบริหารงานวิชาการ

2. การบริหารงานบุคคลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย การร่วมมือกันระหว่างทีมวิจัยและทีมบริหารงานบุคคล เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการจัดประชุมอบรมภายใน เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านการดำเนินชีวิตของตนเองและเพื่อให้ได้รับความรู้ใหม่ ๆ ในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ให้มีความสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูสามารถประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง โดยทีมบริหารงานบุคคลได้เห็นความสำคัญในการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การอบรมครูให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถสอนนักเรียนได้ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจากการติดตามความก้าวหน้า เห็นว่า ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามแผนที่วางไว้และสามารถคิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ ที่สอดคล้องกับหลักความพอเพียง ให้นักเรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติ มีการจัดโครงการรณรงค์เพื่อให้บุคลากรสามารถปรับเปลี่ยนวิถีการปฏิบัติตามความพอเพียง ในด้านของความประหยัด การมีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น การมีจิตสำนึกด้านจิตอาสา/ จิตสาธารณะ มีการดำเนินชีวิตตามวิถีไทยและวัฒนธรรมประเพณีไทยอันดีงาม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ทีมบริหารงานบุคคล ได้มีการติดตามการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนางานบริหารงานบุคคลต่อไป สามารถสรุปได้เป็นภาพที่ 2

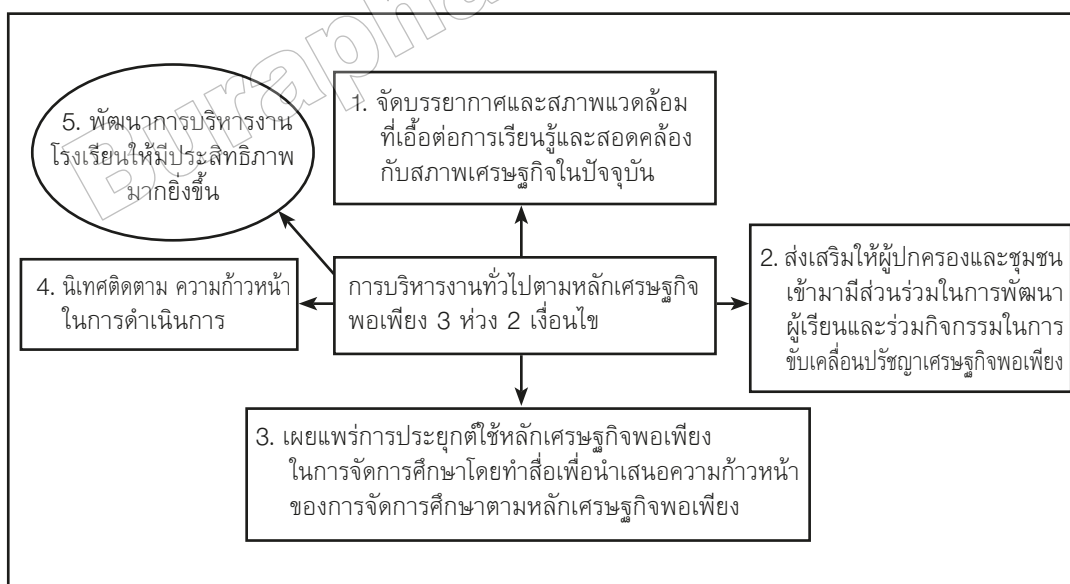
ภาพที่ 2 แผนการบริหารงานบุคคล

3. ด้านการบริหารงานงบประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จากความร่วมมือของทีมิวิจัยและทีมบริหารงานงบประมาณ ทำให้มีการปรับปรุงและทบทวนแผนงบประมาณขึ้นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีเป้าหมายให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน โดยมีการทบทวนรายรับ-รายจ่าย จัดทำแผนปรับลดค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนสามารถปรับลดได้ ได้แก่ ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ค่าซ่อมแซมอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์ ค่าอาหาร ค่าอาหารว่าง ปรับลดได้โดยการตรวจเช็ควัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียนและสำนักงานอย่างสม่ำเสมอ ดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ ใช้น้ำและเก็บเข้าที่ในสภาพเดิม ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัดและรู้คุณค่า ใช้สาธารณูปโภคอย่างประหยัดและรู้คุณค่า ตัดรายการค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดที่ไม่จำเป็น สำรวจและดูแลอาคารและสิ่งปลูกสร้างอย่างสม่ำเสมอ ตรวจเช็คครุภัณฑ์ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ดูแลรักษาครุภัณฑ์ ใช้น้ำและเก็บเข้าที่ในสภาพเดิม ใช้ครุภัณฑ์อย่างประหยัดและรู้คุณค่า บุคลากรนักเรียนรับประทานอาหารเช้า อาหารว่าง และนมอย่างพอดี หอมไม่เหลือทิ้ง และรู้คุณค่าของอาหาร จัดโครงการรณรงค์เพื่อการประหยัดงบประมาณ โดยคำนึงถึงหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้ โครงการรับประทานอาหารอย่างพอเพียง (เป็นการรณรงค์ให้ทุกคนในโรงเรียนรับประทานอาหารอย่างพอดี ทานหมด ไม่เหลือทิ้ง) โครงการรักษารองเรียน (ช่วยกันรักษาโรงเรียนและใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างรู้คุณค่า) โครงการประหยัดพลังงานลดโลกร้อน (น้ำ-ไฟ-เอกสารต่าง ๆ) โครงการตาหลับประด (ทุกคนร่วมเป็นหูเป็นตา ช่วยกันดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และเครื่องใช้ต่าง ๆ ในโรงเรียน) สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แผนการบริหารงานงบประมาณ

4. ด้านการบริหารงานทั่วไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย การร่วมมือกันระหว่าง ทีมวิจัยและทีมบริหารงานทั่วไป วางแผนบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักความพอเพียง โดยการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ได้แก่ สสำรวจอาคารสถานที่ให้เพียงพอต่อการใช้งานและให้เกิดประโยชน์ทุกด้าน การร่วมมือกันระหว่างบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองร่วมกันดูแลรักษาต้นไม้ ดอกไม้และเครื่องเล่นของโรงเรียน สนับสนุนให้ครูใช้ธรรมชาติ/ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ มีการจัดศูนย์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ศูนย์เพาะพันธุ์เห็ด ฟางภูพาน ศูนย์ฟาร์มเพาะพันธุ์ปลาหางนกยูง ศูนย์แปลงเกษตรโรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ห้องสมุดพอเพียง ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนโดยการลงมือปฏิบัติจริง มีการประยุกต์วัสดุเหลือใช้เป็นของตกแต่งในโรงเรียน ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนและร่วมกิจกรรมในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดประชุมใหญ่ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนเพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการ และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียน ทำการเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เชิญผู้ปกครองมาเป็นวิทยากร/ ครูพิเศษในบางโอกาส และมีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีการร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานและชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เผยแพร่การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาโดยทำสื่อรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำเสนอความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัตนัทรศการเผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ทั้งในและนอกโรงเรียน สนับสนุนให้ครูและนักเรียนร่วมกันทำสื่อต่าง ๆ จากวัสดุเหลือใช้ในการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำเอกสารเผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและก้าวหน้าในการบริหารงานโรงเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แผนการบริหารงานทั่วไป

อภิปรายผล

จากการวิจัยมีรายละเอียดที่ค้นพบจากการศึกษาสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ในการบริหารงานวิชาการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามภารกิจ และวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ซึ่งทำให้งานประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น เพราะทุกฝ่ายมีความเข้าใจและมีแนวทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนให้มีเอกลักษณ์เฉพาะของโรงเรียน อนุบาลบ้านต้นกล้า โดยสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปในหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ สัต อูทรานันท์ (2532, หน้า 263) ซึ่งกล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่า ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรของโรงเรียนให้มีความชัดเจนและติดตามการใช้หลักสูตรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ ควรมีการให้ความรู้และชี้แจงให้ผู้ที่ใช้หลักสูตรมีความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งทำได้หลายวิธี เช่น การประชุม การชี้แจง อบรม สัมมนา ดังที่ เกรียงศักดิ์ เพ็งศรีโคตร (2547, หน้า 71) กล่าวว่า การใช้หลักสูตรใหม่ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเดิม จำเป็นต้องเปลี่ยนความเชื่อ ทศนคติ และพฤติกรรมในการนำหลักสูตรไปใช้ มีการบูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ในสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมวางแผน ในการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทำให้สามารถบูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียงสู่ปฏิบัติของโรงเรียนได้อย่างประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิรพันธุ์ พิมพันธุ์, 2535, หน้า 7) ได้ให้ความคิดเห็นว่า การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมปฏิบัติงาน จะส่งผลให้บุคลากรเกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ เกิดความภาคภูมิใจในงานที่ได้ทำ มีความขยันและกระตือรือร้นที่จะคิดสร้างสรรค์ ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นทำให้การพัฒนาองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการบริหารงานบุคคลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใส่ตน สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและใช้ในการปฏิบัติงานได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารคอยกำกับควบคุม ดูแลครูและบุคลากรทั้งโรงเรียน ทั้งในเรื่อง การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ให้ขวัญกำลังใจในการทำงานการได้รับข้อมูลข่าวสารของบุคลากรทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงาน รู้เป้าหมายของการปฏิบัติงาน มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานในขณะเดียวกัน มีการรณรงค์ส่งเสริมให้บุคลากรค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งยังส่งผลให้นักเรียนมีความพร้อมในด้านการเรียน ตลอดจนสื่อที่จะเสริมประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทำให้มีโอกาสมิผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนสูงขึ้น ส่งผลให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจ มีความพึงพอใจต่อผลงานที่เป็นผลจากการปฏิบัติของตนเอง นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดองค์การซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกผูกพันและรักองค์กรและเป็นแรงผลักดันให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นผลในการพัฒนาองค์กร (Devito, 1994 อ้างถึงใน โอบเอื้อ หิริญรัตน์, 2542, หน้า 3) อีกทั้งมีการส่งเสริมและพัฒนาครูและ

บุคลากรอย่างต่อเนื่อง ให้สามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดการศึกษาอย่างจริงจัง ซึ่งผลปรากฏว่า เมื่อมีการพัฒนาครูอย่างจริงจัง ทำให้ครูและบุคลากรมีศักยภาพในการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น มีความคิดกว้างไกล และส่งผลให้มีการใช้ความสามารถในการคิดกิจกรรมการสอน หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาครูและบุคลากรให้มีศักยภาพ ในการปฏิบัติงานเพื่อยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน และการศึกษาให้สูงขึ้น ทั้งนี้สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การที่ผู้บริหาร บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานทุกคน ได้ยึดกรอบและปฏิบัติตามหลักทิศทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาที่ว่า การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านศึกษานั้นจะต้องมุ่งพัฒนาที่ตัวครูก่อนเป็นอันดับแรก เพราะครูถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ ให้แก่เด็ก (วิชราวุธ ปานพรม, 2551, หน้า 191)

ด้านการบริหารงานงบประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้ามีการวางแผนระบบงานงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ทำให้การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมีความเป็นระบบ รอบคอบ และตรวจสอบได้อย่างชัดเจน โดยการร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน ทบพวงงบประมาณของโรงเรียนให้มีความสมดุล มีการจัดโครงการณรงค์เพื่อการประหยัดงบประมาณ โดยคำนึงถึงความพอเพียง ด้วยการนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้สมบูรณ์ยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อันจะก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันในการบริหารงานในสถานศึกษา จากงานวิจัย มีการประชุมวางแผนบริหารงบประมาณในโรงเรียน มีการประเมินผลการใช้งบประมาณ และรายงานผลการดำเนินงานแก่ผู้บริหาร ทำให้รายจ่าย งบประมาณของโรงเรียนลดลงอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของงานงบประมาณและสนับสนุนให้มีการปรับปรุงระบบงานให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ เดชณรงค์ รามัญ (2545, หน้า 34) ที่กล่าวว่า งานการเงินของโรงเรียนอาจไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรง แต่เป็นงานที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จัดได้ว่าเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย จึงมีการบริหารงานตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ เรื่องวาทิตถุ (2531) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่า การบริหารงานธุรการ/ การเงิน มีการแต่งตั้งคณะทำงานบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะการบริหารงานงบประมาณเป็นงานที่ต้องใช้ความถูกต้องแม่นยำ ความละเอียดรอบคอบและความเป็นระบบ โรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้าจึงเห็นความสำคัญกับงานงบประมาณไม่น้อยกว่างานอื่น ซึ่งเป็นงานที่ให้บริการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ทั้งยังช่วยสนับสนุนและส่งเสริมผลงานด้านการจัดการศึกษาให้เป็นไปด้วยดี

ด้านการบริหารงานทั่วไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัย พบว่า ฝ่ายบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้าเห็นความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการรายงานของพิชิต

บรรพต (2544, หน้า 72) ที่รายงานการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านเกาะโพธิ์ โดยศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครอง พบว่าโรงเรียนบ้านเกาะโพธิ์มีการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียน และจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ซึ่งจากความสำคัญดังกล่าวทำให้โรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้าได้นำข้อมูลที่ได้จากการเสนอแนะของผู้ปกครองและชุมชนมาเป็นศึกษาและพัฒนาโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น และดำเนินการเผยแพร่ความก้าวหน้าในการดำเนินการของโรงเรียนให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบเป็นระยะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนพพงษ์ บุญจิตราดุล (2529, หน้า 25) ที่กล่าวว่า โรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งควบคู่กันเสมอ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต้องเป็นกระบวนการ 2 ทาง คือ เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย

โรงเรียนควรนำการบริหารงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นนโยบายเชิงรุก โดยดำเนินการ ดังนี้

1.1 ประกาศนโยบายการน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาให้ชัดเจน ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

1.2 บริหารงานแบบมีส่วนร่วม ให้ทุกฝ่ายร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินผล และปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง

1.3 นำผลที่ได้จากการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาผลงาน ความดีความชอบ

2. ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติ

2.1 จัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.2 จัดให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนที่น้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้

2.3 ประเมินผลการบริหารงานโรงเรียนเมื่อสิ้นสุดแผนเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนา

2.4 แต่งตั้งทีมนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน ในการบริหารงานโรงเรียนทุกด้าน เพื่อความยั่งยืนและต่อเนื่องในการปฏิบัติด้านการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้วยวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการพัฒนาหลักสูตร การวัดผลประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น

3.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานบุคคลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้วยวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในด้านอื่น เช่น ด้านการวางแผนอัตรากำลัง ด้านการพัฒนาบุคลากร การพิจารณาความดีความชอบ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานงบประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้วยวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในด้านอื่น เช่น การอนุมัติการเบิกจ่าย การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้าง การตรวจรับพัสดุ หรือ งานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานทั่วไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้วยวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เช่น งานธุรการและสารบรรณ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน และบริการต่าง ๆ เป็นต้น

3.5 ควรศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนในสถานศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง

3.6 ควรศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานทั่วไป ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *เกษตรทฤษฎีใหม่*. สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.
- เกรียงศักดิ์ เพ็งศรีโคตร. (2547). *ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเขต 2. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- จิระพันธุ์ พิมพ์พันธุ์. (2535). *การบริหารงานวิชาการในโครงการห้องเรียนในโลกกว้าง. พระนครศรีอยุธยา, โรงเรียนจิราศาสตร์วิทยา.*
- ชัยวัฒน์ เรืองวานิชกุล. (2531). *ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- เดชณรงค์ รามัญ. (2545). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- นพพงษ์ บุญจิตราดลย์. (2529). *การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์กรุงเทพ.*
- ประเวศ วะสี. (2542). *เศรษฐกิจพอเพียง: แนวทางการพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคมชุมชนท้องถิ่นกับการแก้วิกฤตเศรษฐกิจ. วารสารป่าชุมชน, 6 (12), 26-28.*
- พิชิต บรรพต. (2544). *รายงานการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านเกาะโพธิ์ (วันครู 2500). ชลบุรี: คัดสำเนา.*
- วชิราวุธ ปานพรหม. (2551). *ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 1. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- สังัด อุทรานนท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.*
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *การวิจัยเชิงนโยบายรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนว พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.*
- อานนท์ ไกรสังข์. (2546). *การบริหารงานโรงเรียนกลุ่มบางปะกงรุ่งโรจน์ตามการรับรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูกลุ่มโรงเรียนบางปะกงรุ่งโรจน์สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- โอเบอื่อ หิรัญรัตน์. (2542). *การติดต่อสื่อสารในกระบวนการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการโรงพยาบาลทั่วไปเขตภาคเหนือ.*

วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Kemmis, S., & McTaggart, R. (1998). *The action research planner* (3rd ed.).
Geelong, Australia: Deakin University Press.

“

It you always do what interests you, then at
least one person is pleased.

ถ้าคุณลงมือทำในสิ่งที่คุณสนใจอยู่เสมอ
อย่างน้อยจะมีคนคนหนึ่ง
พอใจ คือ.....ตัวคุณนั่นแหละ”